

PÄIJÄT-HÄMEEN SOSIAALI- JA TERVEYSYHTYMÄ

Heimo Hyvinvointipiiri

MUISTIO 1/2008

K. Heikkilä

24.1.2008

JOHTORYHMÄ

Aika   torstai 24.1.2008 kello 9 - 11

Paikka   Päijät-Hämeen keskussairaala, päiväkirurgian kokoustila Risto

Läsnä

Päivi Rahkonen, puheenjohtaja
Eeva Halme
Risto Savilahti
Annaleena Rita
Jouni Mutanen
Martti Talja
Kirsti Heikkilä, sihteeri
Seppo Hulden
Jouko Asuja
Kristiina Kariniemi-Örmälä
Pirjo Haukkapää-Haara
Päivi Hiltunen
Pentti Lampi
Kaisa Hakala, hankkeen tiedottaja
Minna Veistiä, asiantuntija, asia 4
Antti-Olli Taipale, asiantuntija

Poissa   Sirkka-Liisa Pylväs
Jyrki Myllyvirta
Hannu Komonen
Juri Nieminen
Raija Peltonen
Pentti Toivanen
Kimmo Kuparinen
Kari Mustonen
Pauli Syyrakki
Martti Heinonen
Marketta Kitkiöjoki
Heikki Jaakkola
Juha Myyryläinen

1.

Avaus

Puheenjohtaja Päivi Rahkonen avasi kokouksen.

2. **Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen**
Edellisen kokouksen pöytäkirja on asialistan liitteenä 1.

Ehdotus:
Pöytäkirja hyväksytään.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

3. **STM:n hanketta koskeva rahoituspäätös**
Sosiaali- ja terveysministeriö on hyväksynyt hankesuunnitelman tarkistuksen sen mukaisena, kun suunnitelma oli johtoryhmän käsittelyssä 21.11.2007. Ministeriön päätös jaetaan kokouksessa.

Ehdotus:
Merkitään tiedoksi.

Päätös:
Merkittiin tiedoksi.

4. **Perheneuvola selvitys**
Johtoryhmä päätti kokouksessaan 7.6.2007, että perheneuvola koskeva järjestely tulee tapahtua uusien suunniteltavien toimintamallien mukaisesti ja siksi se tulee koordinoita hoito-, palvelu- ja toimintaprosessien valmisteluun. Konkreettisena ehdotuksena tuli esille, että hoito- ja palvelu- ja toimintaprosessit osahankkeessa määriteltäisiin tämä toimintakokonaisuus ja siitä ehdotuksesta pyydetäisiin asiantuntijalausunto. Lisäksi johtoryhmä päätti, että Pentti Lampi ja Mika Forsberg valmistelevat yhteisen etenemistä koskevan ehdotuksen. Se oli johtoryhmän käsittelyssä 23.8.2007. Ko. ehdotuksen mukaan

1. Perheneuvolapalvelujen kokonaisuus määritellään hoito-, palvelu- ja toimintaprosessit osahankkeessa, jossa määrittely kuuluu lapset, nuoret ja perheet - palvelulinjalle
2. Työskentelyn aikana kuullaan keskeisiä yhteistyötahoja mm. varhaiskasvatuspalveluiden ja koulujen oppilashuollon edustajia
3. Palvelulinjan ehdotuksesta pyydetään asiantuntijalausunnot Vuokko Niiraselta ja Matti Pietikäiseltä. Asiantuntijat ovat tarvittaessa käytettävissä myös palvelulinjatyöskentelyn aikana nousevien erityiskysymysten pohtimisessa
4. Perheneuvolaselvityksen ohjaus- ja johtoryhmä, hoito-, palvelu- ja toimintaprosessit osahankkeen edustajat ja asiantuntijat muodostavat työskentelylle tuki- ja seurantaryhmän
5. Perheneuvolapalvelujen kokonaisuus määritellään vuoden 2007 loppuun mennessä.

Perheneuvolatoimintojen järjestämistä on valmisteltu tapahtunut osana lasten- ja perheiden palvelulinjan valmistelua. Ehdotusta on valmistellut työryhmä, johon ovat kuuluneet työryhmän puheenjohtaja hyvinvointijohtaja Mika Forsberg (Peruspalvelukeskus Oiva), hyvinvointijohtaja Heli Laapio-Knuutila (Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymä), osastopäällikkö Päivi Nykänen (Heinolan kaupunki), hyvinvointijohtaja Ulla Sepponen (Lahden kaupunki), vt. johtaja Markku Turpeinen (Lahden perheneuvola ja Päijät-Hämeen perheneuvolan kuntayhtymä) sekä johtaja Minna Veistilä (Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verso).

Työryhmän selvityksestä on pyydetty asiantuntijalausunnot Kuopion yliopiston professori Vuokko Niiraselta ja Kuopion kaupungin avopalveluiden johtaja Matti Pietikäiseltä. Lisäksi työryhmä on pyytänyt lausunnon kuntien sivistystoimen ja päivähoidon edustajilta, Päijät-Hämeen keskussairaalan lastenpsykiatrian, nuorisopsykiatrian ja lastenneurologian ylilääkäreiltä sekä Lahden seurakuntayhtymän Perheasiain neuvottelukeskukseen edustajalta.

Vuokko Niiraseen ja Matti Pietikäisen asiantuntijalausunnot ovat raportin liitteenä. Yhteenveto muista lausunnoista sisältyy raporttiin.

Raportti on vielä lasten- ja perheiden palvelulinjatyöryhmän käsittelyssä 22.1.2008.

Esitys kasvatus- ja perheneuvolapalvelujen järjestämisestä Päijät-Hämeessä 1.1.2009 alkaen on asialistan liitteenä 2. Työryhmän puheenjohtajan estyneenä ollessa raportin ja työryhmän esityksen esittelee kokouksessa työryhmän jäsen Minna Veistilä.

Ehdotus:

Esittely merkitään tiedoksi

Johtoryhmä käy keskustelun raportista ja kasvatus- ja perheneuvolapalvelujen järjestämistä koskevasta ehdotuksesta sekä päättää jatkotoimista.

Päätös:

Johtoryhmä hyväksyi työryhmän esityksen jatkotyöskentelyn pohjaksi. Samalla johtoryhmä edellyttää, että ennen kuin uudelleen organisointi viedään kuntiin päätettäväksi, ehdotuksen perusteluiksi valmistellaan kuvaus toimintojen uudistamisesta keskeisten palveluprosessien osalta. Tästä valmistelusta vastaa Lahden kaupungin kokoama työryhmä, jossa on Lahden lisäksi edustus, peruspalvelukeskus Oivasta, sosiaali- ja terveystyöryhmästä, Heinolasta, perheneuvoloista sekä ti-laaja organisaatioista. Kuntien edustajat pitivät tärkeänä, että valmistelussa käydetään ulkopuolista asiantuntijaa ja pyritään mallin kautta ratkaisemaan nykyisen palvelutuotannon ongelmia (medikalisoitumisen välttäminen, perustason toiminnan tukeminen ja vaikuttavuuden lisääminen). Ehdotuksen tulee olla valmiina 31.5.2008 mennessä.

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttö voidaan rahoittaa Heimo hyvinvointipiiriin hanke-rahasta.

Kuntien käsittelyyn menevä ehdotus käsitellään 12.6.2008 pidettävässä johtoryhmän kokouksessa.

5. Toiminnan ja johtamisen tietojärjestelmä (TOJO) -hankkeen hankesuunnitelma

Toiminnan ja johtamisen tietojärjestelmä (TOJO) -hankkeen hankesuunnitelma on asialistan liitteenä 3. Hankkeen vastuuhenkilö Antti-Olli Taipale esittelee suunnitelman kokouksessa.

Ehdotus:

Johtoryhmä hyväksyy liitteenä 3 olevan hankesuunnitelman.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin

6. Heimo Hyvinvointipiiri -hankkeen arviointi

Heimo hyvinvointipiirihanke arvioidaan 31.8.2008 mennessä. Arviointi koostuu itsearviointista ja ulkopuolisesta arviosta.

Itsearviointi

Arvio sisältää kertomuksen, jossa kerrotaan, mitä hankkeessa on tapahtunut ja milloin. Lisäksi arvioinnissa tarkastellaan valmistelua ja toteutusta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Arvioidaan, miksi tavoitteisiin päästiin tai miksi ei sekä sitä mikä on edesauttanut hankkeen eteenpäinviemistä ja mikä jarruttanut. Arvioidaan toteutuksen näkökulmasta kriittisiä tekijöitä tulevaisuudessa.

Arvio tehdään koko hankkeen osalta, jolloin vastuuhenkilönä on hankkeen pääsihteeri ja osahankkeittain, jolloin vastuussa ovat osahankkeiden vetäjät.

Arvioinnissa otetaan huomioon myös organisaatioissa tehty normaali toimeenpanotyö, jota ei ole rahoitettu hankerahalla. Arvioinnissa selvitetään myös muiden samanaikaisesti meneillään olleiden rinnakkais Hankkeiden vaikutusta valmisteluun ja toteutukseen mm. palvelurakennemuutostukseen liittyvät hankkeet.

Arvioinnissa käytetään kirjallista aineistoa, osahankkeiden vetäjien kirjallisia arvioita, keskeisten vaikuttajien kirjallisia kertomuksia ja haastatteluja. Haastattelut toteuttaa hankkeen tiedottaja Kaisa Hakala. Alustava lista kuultavista henkilöistä ja arviointikysymyksistä on asialistan liitteenä 4.

Heimon aikajanaluento on jolle on koottu hankkeen tapahtumat, on asialistan liitteenä 5.

Heimon aikajanan perusversion olla valmiina 29.2, yhteenveto kyselyistä ja haastatteluilta 31.3 ja koko arvioinnin tulee 31.8.2008 mennessä. Heimon aikajanaa täydennetään kyselyjen ja haastattelujen pohjalta sekä muun valmistuvan materiaalin pohjalta.

Ulkopuolinen arviointi

Arviointi koskee hankkeen toteutusta.

Toteutuksen arviointi sisältää seuraavat osiot

1. Arvio siitä missä määrin hankkeelle asetetut tavoitteet on saavutettu sekä tukevatko toteutetut ratkaisut tavoitteiden saavuttamista nyt tai tulevaisuudessa. Arvion kohteena ovat myös valmistelun tuloksena syntyneet hallinto- ja ohjausmallit ja sekä palvelujen kehittämistoimet.

Hallinto- ja ohjausmallien arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota toiminnan koordinoinnin mahdollisuuteen sekä strategisen ja operatiivisen päätöksenteon selkiyttämiseen sekä tarvittavien lääketieteellisten ja hallinnollisten tukipalvelujen organisointiin. Lisäksi tulee arvioida omistajien ja tuotantoyksiköiden johdon ja henkilöstön sitoutumista uudistukseen ja sen vaikutusta toteutusmahdollisuuksiin.

Palvelujen kehittämistä arvioitaessa tulee huomiota kiinnittää siihen, miten valmistelussa on otettu huomioon asiakasnäkökulma ja henkilöstön osaaminen ja osaamisen kehittäminen sekä uudistuksen strateginen johtaminen ja johtamisosaaminen sekä tulevaisuuden haasteet. Lisäksi arvioidaan toiminnan uudistamisessa käytettyä tietoperustaa ja ohjausmekanismeja sekä miten palvelujen tuottavuuden parantaminen on otettu huomioon.

Hankkeen perimmäisenä tarkoituksena on laadukkaiden ja asiakaslähtöisten palvelujen turvaaminen väestölle tilanteessa, jossa kuntien rahoitusmahdollisuudet ovat rajalliset ja työvoimasta on pulaa. Arvioidaan tukevatko toteutettu hallinto- ja ohjausmalli sekä palvelujen kehittämistoimet tämän tavoitteen saavuttamista.

2. Arvio valmisteluprosessin toteutuksesta ja sen vaikutuksesta saavutettuun tulokseen. Arvioinnin kohteena ovat erityisesti hankkeen hallinnointi, valmisteluprosessin ohjaus ja johtaminen, henkilöstön osallistaminen valmisteluprosessiin sekä informointi ja tiedotus. Lisäksi arvioidaan missä määrin luottamushenkilöt, kuntien ja tuottajaorganisaatioiden johto ja henkilöstö ovat sisäistäneet uudistamistyön tavoitteet.

Työssä pyydetään mahdollisuuksien mukaan arvioimaan samanaikaisesti meneillään olleiden rinnakkaishankkeiden vaikutusta valmisteluun ja toteutukseen. Näitä hankkeita ovat mm. valtakunnallinen PARAS-hankkeen valmistelu, siihen liittyvä Päijät-Hämeen liiton hallinnoima Palvelurakennemuutosprojekti sekä Lahden Seutuhallintokokeilu.

Arvioinnin tuloksena pyydetään myös kehittämisehdotukset jatkovalmistelulle ja -toteutukselle.

Arviointiraportin tulee olla valmiina 31.8.2008.

Ulkopuolinen arvioija valitaan tarjouskilpailun perusteella. Tarjoukset pyydetään 15.2.2008 mennessä Lappeenrannan teknillisen yliopiston Lahden yksiköltä, Helsingin yliopiston Palmenialta, Kuopion yliopiston terveyshallinnon ja -talouden laitokselta, PriceWatersCoopersilta, Teknillisen korkeakoulun HEMA-instituutilta ja TalentHausilta.

Tarjouspyyntö on asialistan liitteenä 6.

Selvitys hankkeen tavoitteista eri asiakirjoissa on asialistan liitteenä 7.

Asian valmisteluun ovat osallistuneet Päivi Hiltunen, Pirjo Haukkapää-Haara, Pentti Lampi, Kaisa Hakala ja Kirsti Heikkilä

Ehdotus:

Johtoryhmä käy keskustelun selostusosassa esitetystä arviointisuunnitelmasta ja antaa evästyttä itsearviointin toteutuksen valmisteluun.

Johtoryhmä päättää pyytää liitteenä 6 olevan tarjouspyynnön pohjalta tarjoukset ulkopuolisesta arvioinnista 15.2.2008 mennessä Lappeenrannan teknilliseltä yliopistolta, Helsingin yliopistolta, Kuopion yliopiston terveyshallinnon ja talouden laitokselta, PriceWatersCoopersilta, Teknillisen korkeakoulun HEMA-instituutilta ja TalentHausilta.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Johtoryhmä päätti, että asialistan liitteessä 4 olevia kysymyksiä muokataan siten, että vastaajaa pyydetään mainitsemaan kolme ko. kysymykseen keskeisesti vaikuttanutta asiaa, jotta oleellinen informaatio välittyy. Lisäksi henkilökunnan kyseisessä kysytään tiedonsaannista ja valmisteluun osallistumisesta.

7.

Seuraavat kokoukset

Johtoryhmä on päättänyt kokouksessaan 22.11.2007 kevään 2008 kokousaikataulun: 21.2. kello 9, 3.4. kello 9 ja 15.5. kello 9.

Ehdotus:

Merkitään kokousajankohdat tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin kokousajankohdat tiedoksi.

Lisäksi johtoryhmä päätti, että johtoryhmän kokous pidetään 12.6.2008 klo 9.

8.

Muut asiat

Palaute 18.1.2008 pidetystä informaatiotilaisuudesta

Johtoryhmän puheenjohtaja toi palautteena esille 18.1.2008 pidetystä informaatiotilaisuudesta, että tilaisuudessa oli laaja luottamushenkilöedustus piirin kaikista kunnista, puheenvuoroista tuli esille, että valmistelussa ollaan oikeilla linjoilla, keskustelu oli rakentavaa ja kannustavaa ja valmistelusta ja tuloksista tiedottamista kuntien päättäjille tulee lisätä.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi

Päivi Rahkonen
Puheenjohtaja

Kirsti Heikkilä
Sihteeri

JAKELU

Päivi Rahkonen, Hollola
Eeva Halme, Peruspalvelukeskus Oiva
Jyrki Myllyvirta, Lahti
Risto Savilahti, Lahti
Hannu Komonen, Heinola
Annaleena Rita, Heinola
Jouni Mutanen, PHSOTEY
Martti Talja, PHSOTEY
Sirkka-Liisa Pylväs, PHSOTEY
Kirsti Heikkilä, PHSOTEY
Kristiina Kariniemi-Örmälä, henkilöstöjärjestöt
Kimmo Kuparinen, Artjärvi
Juri Nieminen, Asikkala
Raija Peltonen, Hartola
Kari Mustonen Hämeenkoski
Pentti Toivanen, Iitti
Seppo Hulden, Kärkölä
Jouko Asuja, Myrskylä
Pauli Syyrakki, Nastola
Martti Heinonen, Orimattila
Heikki Jaakkola, Padasjoki
Juha Myyryläinen, Pukkila
Marketta Kitkiöjoki, Sysmä
Pirjo Haukkapää-Haara, Nastola - Iitti

Valmisteluryhmä:

Päivi Hiltunen
Pentti Lampi

Kaisa Hakala, hankkeen tiedottaja

TIEDOKSI

Osahankkeiden vastuuhenkilöt
Jaana Simola, Päijät-Hämeen liitto
Minna Veistilä
Pentti Lautala